

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 7 lipca 2023 r.

PS-VI.431.3.19.2023.ICZ

Szanowna Pani
Beata Kulesza
Dyrektor
Elbląskiego Centrum Usług Społecznych
ul. Winna 9
82-300 Elbląg

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.506.2023 z dnia 1 czerwca 2023 roku zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Iwona Czmochowska – główny specjalista, kierująca zespołem kontrolnym,
2. Wioletta Sinkiewicz – główny specjalista,

przeprowadził w dniu 1 czerwca 2023 roku kontrolę doraźną w trybie uproszczonym w Elbląskim Centrum Usług Społecznych w Elblągu. Zakresem przedmiotowym kontroli objęto sposób realizacji zadań Elbląskiego Centrum Usług Społecznych w Elblągu w odniesieniu do korespondencji z dnia 25 maja 2023 r. przesłanej przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w świetle przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2022, poz. 447 ze zm.) – zwanej dalej ustawą wripsz.

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

- 1) ECUS/Organizator/kontrolowana Jednostka/Jednostka/Centrum – co oznacza: Elbląskie Centrum Usług Społecznych w Elblągu,
- 2) Dyrektor/Dyrektor ECUS – co oznacza: Dyrektora Elbląskiego Centrum Usług Społecznych w Elblągu, panią Beatę Kuleszę,
- 3) Zastępca Kierownika – co oznacza zastępcę Kierownika Zespołu Rodzinnej Pieczy Zastępczej, panią,
- 4) Regulamin – co oznacza: Regulamin Organizacyjny Elbląskiego Centrum Usług Społecznych w Elblągu,
- 5) rodzina/rodzina biologiczna – co oznacza panią (dalej jako ojciec/ojciec biologiczny) oraz ich małoletnie dzieci: (dalej jako syn/chłopiec, córka, małoletnie dzieci),
- 6) asystent rodziny/asystent – co oznacza: asystenta rodziny, o którym mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zatrudnionego w ECUS,
- 7) plan/plan pracy z rodziną - co oznacza: plan pracy z rodziną, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy wripsz,

- 8) niezawodowa rodzina zastępcza nr 1 – co oznacza niezawodową rodzinę zastępczą pani,
- 9) niezawodowa rodzina zastępcza nr 2 – co oznacza niezawodową rodzinę zastępczą państwa,
- 10) koordynator – co oznacza koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w ustawie o wripisz, zatrudnionego w ECUS,
- 11) Miasto – co oznacza: Miasto Elbląg na prawach powiatu.

Kontrolą objęto okres od 2 marca 2022 r. (data przeprowadzenia wywiadu środowiskowego przez pracownika ECUS) do dnia jej zakończenia. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Jednostkę. Kontrolę przeprowadzono w obecności pani Beaty Kuleszy – Dyrektora ECUS oraz zastępcy Kierownika Zespołu Rodzinnej Pieczy Zastępczej, pani, Ustaleń dokonano w oparciu o informacje i wyjaśnienia przekazane bezpośrednio przez Dyrektora oraz dokumentację merytoryczną prowadzoną w kontrolowanej Jednostce.

Działalność Jednostki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

1. Dokumenty organizacyjne kontrolowanej Jednostki

Z ustaleń dokonanych podczas kontroli w ECUS w dniach 26-31 maja 2023 roku (wystąpienie pokontrolne PS-VI.431.3.15.2023.MP z dnia 30 czerwca 2023 roku) wynika, że Elbląskie Centrum Usług Społecznych wyznaczone zostało przez Prezydenta Miasta Elbląg na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Mieście. W dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych Jednostka działała w oparciu o Regulamin Organizacyjny Elbląskiego Centrum Usług Społecznych w Elblągu, przyjęty Zarządzeniem NR 1/2021 Dyrektora Elbląskiego Centrum Usług Społecznych z dnia 1 lipca 2021 roku, ze zmianami z dnia 28 lipca 2021 roku, 1 lutego 2022 roku, 28 czerwca 2022 roku, 22 grudnia 2022 roku oraz 6 lutego 2023 roku.

W Regulaminie wskazano zadania asystenta rodziny oraz zadania Organizatora wynikające z ustawy wripisz, w tym koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W strukturze organizacyjnej kontrolowanej Jednostki wyodrębniono bowiem Dział Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej, w ramach którego funkcjonowały m.in. Zespół Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz Zespół Asystentury Rodzinnej. W myśl § 22 Regulaminu do zadań Zespołu Asystentury Rodzinnej należy współpraca w zakresie wsparcia rodziny naturalnej przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności poprzez prowadzenie analizy sytuacji rodziny, środowiska rodzinnego i przyczyn kryzysu oraz podejmowanie i prowadzenie działań skierowanych na wzmocnienie roli i funkcji rodziny oraz rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych. Jednym z zadań Zespołu Rodzinnej Pieczy Zastępczej jest natomiast współpraca z Działem Wspierania Rodziny w działaniach zmierzających do przywrócenia dziecka pod opiekę rodziców biologicznych.

Analizy treści ww. dokumentów organizacyjnych dokonano podczas kontroli problemowej, która odbyła się w dniach 26-31 maja 2023 roku, podczas której kontrolujący nie wnieśli uwag do ich treści.

2. Zapewnienie wsparcia rodzinie biologicznej, mającego na celu przezwycięzenie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Ustalono, że rodzina biologiczna objęta została wsparciem asystenta rodziny na podstawie wydanego przez Sąd Rejonowy w Elblągu postanowienia z roku. W tym czasie rodzice tworzyli nieformalny związek, sprawując opiekę nad małoletnimi dziećmi, wówczas synem lat ... oraz letnią córką.

W wyniku informacji powziętej przez pracowników ECUS od kuratora Sądu Rejonowego w Elblągu, w dniu roku w rodzinie przeprowadzono wywiad środowiskowy, w myśl art. 11 ustawy wrispz, w celu rozpoznania zasadności przyznania pomocy w formie wsparcia asystenta rodziny. Z analizy sytuacji rodziny wynikała potrzeba wsparcia ze strony asystenta rodziny, o którym mowa w art. 11 ust. 3 ustawy wrispz. Dyrektor ECUS w wywiadzie wyraził zgodę na przydzielenie rodzinie asystenta **/akta kontroli str. 1-19/**. Przyczyną objęcia rodziny wsparciem asystenta, poza nakazem sądu, były
.....W dniu 2 marca 2022 roku w formie pisemnej matka zobowiązała się do współpracy z asystentem rodziny **/akta kontroli str. 19/**.

Pierwsza wizyta asystenta w środowisku odbyła **/akta kontroli str. 20/**.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy wrispz, asystent w dniach oraz r. opracował, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, plany pracy z rodziną, które w myśl art. 15 ust. 3 ustawy wrispz, obejmowały zakres realizowanych działań, mających na celu przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych rodziny, a także terminy ich realizacji i przewidywane efekty **/akta kontroli str. 21-26/**. Rodzina objęta została wsparciem w zakresie
..... Realizacja założeń planu przez asystenta nie wzbudziła wątpliwości.

Asystent, zgodnie z art. 15 ust 1 pkt 15 ustawy wrispz, dokonywał okresowej oceny sytuacji rodziny w terminach określonych w ustawie wrispz, tj. nie rzadziej niż co pół roku. Oceny te przekazywał Dyrektorowi, co potwierdzone było jego podpisem na druku oceny **/akta kontroli str. 27-33/**.

Już po półrocznej współpracy z rodziną asystent wskazał w okresowej ocenie tejże rodziny, że
.....
.....” **/akta kontroli str. 29/**.

W toku prowadzonej z rodziną pracy asystent współpracował zarówno z pracownikami przedszkola, do którego uczęszczały dzieci, kuratorem społecznym jak i Stowarzyszeniem

W dniu r. asystent rodziny pozyskał informację, iż matka Powodem było m.in. Świadczeniami Opiekę nad małoletnimi przejęli wówczas O powyższej sytuacji ECUS zawiadomił Sąd Rejonowy w Elblągu.

Z uwagi na przedłużający się, Sąd Rejonowy w Elblągu w dniu r. wydał postanowienie o umieszczeniu małoletnich w pieczy zastępczej **/akta kontroli str. 34-37/**. Ponadto z uwagi na brak miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej dla dwojga rodzeństwa, dzieci zostały rozdzielone, lecz, jak wynika z pisemnej informacji Dyrektora „koordynatorzy pieczy zastępczej oraz specjaliści pracy z rodziną są w stałym kontakcie z rodzinami zastępczymi, z którymi są w bezpośredniej współpracy. (...) obecnie koordynatorzy pieczy zastępczej oraz specjaliści pracy z rodziną na bieżąco weryfikują, czy stan [liczebny] rodzin zastępczych pozwala na umieszczenie rodzeństwa w jednej rodzinie. Asystent prowadzi intensywne działania w kierunku powrotu dzieci do rodziny biologicznej. Rodzeństwo jest urlopowane przez matkę do miejsca jej zamieszkania, zatem mają możliwość bezpośredniego kontaktu ze sobą” **/akta kontroli str. 38/**.

Stwierdzono ponadto, że asystent planował działania i udzielał wsparcia adekwatnie do rozpoznanych potrzeb rodziny. Swoją bieżącą pracę odnotowywał w dokumencie pn. *miesięczna karta pracy asystenta rodziny*, gdzie szczegółowo opisywał wszystkie kontakty z rodziną oraz podjęte działania.

Praca asystenta rodziny w środowisku trwała w dacie kontroli.

Kontrolujący nie wnieśli uwag do sposobu realizacji przez ECUS zadań z zakresu wspierania rodziny, w tym do sposobu prowadzenia pracy z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze, o której mowa w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

3. Sposób zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej

W dniu roku Dyrektor ECUS, odpowiadając na zapytanie Sądu Rejonowego w Elblągu, złożył informację w której wskazał brak możliwości umieszczenia rodzeństwa w jednej rodzinie zastępczej, co uzasadnił brakiem „kandydatów na rodzinę zastępczą dla dwojga rodzeństwa”. Jednocześnie wskazał kandydatów spełniających wymogi, o których mowa w art. 42 i 44 ustawy wrispz. Wobec powyższego Sąd Rejonowy w Elblągu postanowieniem z dniaroku umieścił małoletnie dzieci do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie we wskazanych przez ECUS rodzinach zastępczych. Małoletnie dzieci umieszczono w pieczy zastępczej w dniu roku.

Niezawodowe rodziny zastępcze wskazane dla dzieci, objęte były wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Jak ustalono, co do pracy którego matka zgłosiła uwagi w korespondencji do MRiPS, był dla, w której umieszczono małoletniego syna. W toku kontroli zbadano więc dokumentację pracy w tejże właśnie rodzinie.

Ustalono, iż chłopiec przebywając w niezawodowej rodzinie zastępczej nr 1 Niezawodowa rodzina zastępcza nr 1 wskazywała, że chłopiec **/akta kontroli str. 39/**.

W wyniku powyższego niezawodowa rodzina zastępcza nr 1 w dniu roku złożyła w ECUS „rezygnację z pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej” dla chłopca **/akta**

kontroli str. 40/. Odpowiadając na powyższy wniosek Dyrektor ECUS skierował do Sądu Rejonowego w Elblągu prośbę o zmianę postanowienia oraz umieszczenie chłopca w innej rodzinie zastępczej.

Sąd przychylił się do wniosku strony, w związku z czym małoletni chłopiec, na mocy postanowienia z dnia roku **/akta kontroli str.41-42/** został przeniesiony do niezawodowej rodziny zastępczej nr 2 . Zgodnie z art. 36 ustawy wrispz pozyskano pisemną zgodę tej rodziny, na przyjęcie dziecka.

Rodzina niezawodowa nr 2 spełniała warunki, o których mowa w art. 42 ustawy wrispz, a także dodatkowo w art. 43 i 44 ustawy wrispz dla kandydatów na rodziny niezawodowe, co zostało sprawdzone przez Organizatora na etapie weryfikacji kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy wrispz, rodzina niezawodowa nr 2 wywiązywała się również z obowiązku przedstawiania staroście co 2 lata zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia, wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawionej przez psychologa zatrudnionego przez Organizatora.

Rodzina niezawodowa nr 2 objęta była wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, wskazanego **w aktach kontroli str. 49**.

Działając w myśl art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy wrispz, dla chłopca opracowywano plan pomocy dziecku. Plan ten został skoordynowany z planem pracy z rodziną objętą wsparciem asystenta rodziny, tj. w myśl art. 15 ust.1 pkt 2 ustawy wrispz **/akta kontroli str. 43-44/**.

Stwierdzono, że Organizator dokonywał okresowej oceny sytuacji dziecka, o której mowa w art. 129 ustawy wrispz zgodnie z terminami określonymi w art. 131 ust. 1 ustawy wrispz. W myśl art. 131 ust. 2 ustawy wrispz sporządzano opinię o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej i niezwłocznie przekazywano tą opinię do właściwego sądu.

Kontrolujący nie wnieśli uwag do realizacji przez ECUS zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

4. Ustalenia dotyczące sygnałów zgłoszonych w korespondencji matki przekazanej do Ministra Rodziny i Polityki Społecznej

W piśmie do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej matka wskazała, iż
.....
..... Powyższe, w ocenie matki
.....
.....
.....
.....

Z poczynionych ustaleń wynika, że „do tej pory nie wpłynęły do Dyrektora ECUS, kierownika i z-cy kierownika Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej żadne informacje i uwagi dotyczące współpracy Pani (...) z” **/akta kontroli str. 45/**. Kontrolujący w wyniku analizy dokumentacji, potwierdzili powyższe.

Stwierdzono, że matka zabiegała i utrzymywała kontakty z małoletnimi dziećmi. Gdy, regularnie dzwoniła do opiekuna dziecka i koordynatora w celu pozyskania informacji o synu, dowiadywała się o jego sytuację. zabiegała o kontakty osobiste.

Początkowo spotkania odbywały się w ECUS raz w tygodniu i trwały godzinę. Łącznie odbyło się r. w spotkaniach uczestniczyła też młodsza siostra chłopca, przebywająca w innej rodzinie zastępczej. Jak wskazał Dyrektor, spotkania te odbywały się „w przyjaznej atmosferze, rozmawiając, korzystając z pomocy znajdujących się w pokoju spotkań, tj. zabawki, klocki, jak również korzystając ze swojego telefonu, pokazując dzieciom bajki, piosenki, tańcząc”. Początkowo matka „.....”. Jak wynika z przedłożonej kontrolującym dokumentacji chłopiec nie dopytywał o kolejne spotkanie z matką.

Jak wynika z pisemnej informacji Dyrektora, „..... w porozumieniu z oraz opiekunami zastępczymi chłopca, widząc zaangażowanie matki i pozytywny ich wpływ na syna, zaproponowali matce, aby zwiększyć częstotliwość spotkań, również poza siedzibą ECUS, w celu poprawy i pogłębieniu ich więzi”.

W dniu r. matka biologiczna

W wyniku analizy dokumentacji stwierdzono, że od dnia r. spotkania matki z synem odbywały się poza siedzibą ECUS. nie uczestniczył w tych spotkaniach. Jak wskazał Dyrektor „W spotkaniach tych ” /akta kontroli

str. 46-47/.

W toku kontroli doraźnej, w obecności zastępcy Kierownika Zespołu Rodzinnej Pieczy Zastępczej, przeprowadzono rozmowę z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, wskazanym z imienia i nazwiska przez matkę.

..... w rozmowie poinformował, iż w jego ocenie współpraca ze skarżącą przebiegała pozytywnie. Wskazał, że realizowała ona wszelkie otrzymywane od niego wskazówki i zalecenia.
.....
.....
.....

W dniu r. do Delegatury Warmińsko Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Elblągu Zastępca Kierownika dostarczył protokół ze spotkania, które miało na celu

Spotkanie to odbyło się w dniu r. w ECUS. W spotkaniu uczestniczyli:
.....
.....

Podczas spotkania matka poinformowała, że „.....
.....
.....
.....
.....” /akta kontroli str. 48/.

Podczas spotkania przedstawiono matce również zakres obowiązków, rolę oraz zadania, wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rolę Ustalono, że matka będzie podejmowała
.....
.....
.....” /akta kontroli str. 48/. Protokół został przeczytany i podpisany przez wszystkie obecne na spotkaniu osoby. Matka nie wniosła żadnych uwag do ustaleń zawartych w protokole /akta kontroli str. 49-50/.

5. Uwagi i wnioski

Organ kontroli nie dopatrzył się działań koordynatora ani także innych pracowników ECUS w Elblągu, które potwierdziłyby wskazane przez matkę sygnały. Nie wnosi się zatem uwag w zakresie objętym niniejszą kontrolą doraźną.

6. Zalecenia pokontrolne

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji zadań w obszarze objętym kontrolą, nie wydaje się zaleceń.

Zgodnie z § 14 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. z 2015 r. poz. 1477) do wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Podstawa prawna:

- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),

**Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Urszula Jędrychowska
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej**

**Iwona Czmochowska – główny specjalista
Wioletta Sinkiewicz – główny specjalista**